

Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin konfrans iştirakçılarna müraciətini oxuyub (*Müraciətin mətni ilə qəzetin 2-ci səhifəsində tanış ola bilərsiniz*).

Sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının media qurumu olan Yeni TV-nin hazırladığı "Biz birlikdə güclüyük!" adlı film nümayiş olunub.

Daha sonra beynəlxalq konfransın Milli Məclisin deputatı, Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının sabiq baş katibi Ramil Həsənin moderatorluğu ilə "Türk Dövlətləri Təşkilatı: qlobal təhlükəsizliyə regional töhfə" mövzusunda I plenar sessiyası keçirilib.

Plenar sessiyada çıxış edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov tədbir iştirakçılarını İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı Şuşada salamlayıb və dəvəti qəbul edərək tədbirdə iştirak edən dost ölkələrin nümayəndələrinə təşəkkürünü bildirib.

YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, hazırda tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayan Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi inamı inkişafı bilavasitə lider amili ilə əlaqədardır: "Müasir Azərbaycan reallığı xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti, əbədiyaşar ideyaları və zəngin dövlətçilik irsi ilə bağlıdır. Müdrik dövlət xadimi istər SSRİ dönməndə, istərsə də dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra respublikamıza uğurla rəhbərlik edərək xalqımız üçün taleyüklü məsələlərin həllinə nail olmuşdur. Ulu Öndər müstəqillik dövründə ölkəmizi tənəzzüldən qurtararaq inkişaf yoluna çıxarmışdır. Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması və xalqın öz Liderinin etrafında sıx birləşməsi müstəqil dövlət quruculuğunu təmin etmiş, dövlətçilik tariximizin taleyüklü mərhələsi məhz bu dövrdə başlamışdır. Azərbaycan müstəqilliyin ilk illərində iqtisadi tənəzzül və siyasi xaos ilə üzleşmiş, qonşu Ermənistan mövcud geosiyasi şəraitdən və ölkəmizin böhran vəziyyətində olmasından istifadə edərək torpaqlarımızı işğal etmişdi. Belə bir ağır vəziyyətdə - 1993-cü ildə Azərbaycan xalqı Ulu Öndərə ölkəmizin xilasına naminə respublikaya rəhbərlik etməsi üçün qətiyyətli çağırış etmişdi. Ümummilli Liderin xalqın çağırışına səs verərək 1993-cü il iyunun 9-da Bakıya qayıtması, iyunun 15-də isə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçilməsi Azərbaycanın Qurtuluşunu təmin etdi".

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri qeyd edib ki, müdrik dövlət xadimi mürəkkəb tarixi mərhələdə liderlik missiyası yerinə yetirməklə milli

həmreyliyin təmin olunmasına, ölkənin inkişafına, dövlət maraqlarının qorunmasına və dövlətçilik ənənələrinin yaşadılmasına xidmət edən misilsiz işlər gördü, böyük tarixi nailiyyətlərə imza ataraq Azərbaycan üçün aydın perspektivləri müəyyən etdi: "Beləliklə, Heydər Əliyev siyasəti xalqımıza ən dəyərli milli-siyasi sərvətimiz olan Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bəxş etdi və ölkəmizin yüksəlişi təmin olundu".

Tahir Budaqov bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Türk dünyasında da xidmətləri bu gün böyük minnətdarlıqla xatırlanır və olduqca yüksək dəyərləndirilir: "O, istər fərqli siyasi-ideoloji mühitin, o cümlədən sərt qadağaların mövcud olduğu SSRİ dönməndə, istərsə də Azərbaycanın mürəkkəb geosiyasi şəraitdə çoxsaylı çağırışlarla üzleşdiyi müstəqillik dövründə Türk dünyasında birlik və həmreyliyin təmin olunmasına, türk dövlətləri ilə münasibətlərin inkişafına xüsusi diqqət yetirmişdir. Çoxxəşlik tarixi köklərə, milli-mənəvi dəyərlərə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri müasir tariximizdə Heydər Əliyevin təşəbbüsü əsasında Arız çayı üzərində inşa olunaraq özəli Azərbaycan torpağı - qədim türk yurdu Naxçıvanla Türkiyəni birləşdirən "Ümid" körpüsü ilə yeni məzmun almışdır. Ulu Öndər "bir millət, iki dövlət" olaraq səciyyələndirdiyi Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin möhkəmlənməsi istiqamətində prinsipial siyasət həyata keçirmiş, nəticə etibarilə, iki qardaş ölkənin dostluq və tərəfdaşlıq əlaqələri dünyada nümunəvi xarakter almışdır. Türkdilli ölkələrin səylərini birləşdirilməsi ilə gələcəyə yönəlik birgə fəaliyyətin həyata keçirilməsini olduqca vacib amil kimi dəyərləndirən Ulu Öndər qeyd etmişdir: "Özünü yeni yüksəliş dövrünü yaşayan çağdaş Türk dünyası bəşər sivilizasiyasına yeni misilsiz nümunələr vermək etidənindədir. Bu gün öz suverenliyini əldə etmiş bir çox türk cümhuriyyətlərinin bu sıraya qoşulması Türk dünyasının gələcəyinə işıqlı ümidlər oyadır. İqtisadi, siyasi və mədəni həyatın sıx telləri ilə birləşməyə başlamış türk xalqları yeni dünyanın mühüm amillərindən birinə çevrilmişdir". Türk dövlətləri ilə münasibətlərin inkişafını Azərbaycan xarici siyasət kursunun əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə bu istiqamətdə mühüm addımlar atılmış və bugünkü uğurlarımızın təməli qoyulmuşdur".

YAP Sədrinin müavini diqqətə çatdırıb ki, Ümummilli Liderin siyasi varisi - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin milli maraqlara əsaslanan, müasir dövrün reallıqları və çağırışlarına cavab verən çoxşaxəli siyasətində türk dövlətləri ilə ortaq mənəvi dəyərlərə və müştərək

“Türk Dövlətləri Təşkilatı: geosiyasi reallıqlar və qlobal kataklizmlər fonunda yeni strateji hədəflərə doğru”

Iyunun 15-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təşkilatçılığı ilə Şuşa şəhərində Milli Qurtuluş Günü və Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasının üçüncü ildönümünə həsr olunmuş "Türk Dövlətləri Təşkilatı: geosiyasi reallıqlar və

qlobal kataklizmlər fonunda yeni strateji hədəflərə doğru" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

YAP Mərkəzi Aparatından verilən məlumata görə, əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri

Heydər Əliyevin və tədbirdə iştirak edən dost ölkələrin müstəqilliyi və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş Vətən övladlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

strateji maraqlara əsaslanan münasibətlərin inkişafı xüsusi yer tutur. "Dövlət başçısı Türk dünyasında əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə, xüsusilə də Türk Dövlətləri Təşkilatının gücləndirilməsinə böyük önəm verir. Prezident İlham Əliyevin ideya və təşəbbüsü əsasında 2009-cu il oktyabrın 3-də imzalanan Naxçıvan Sazişi ilə Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması, mütəmadi olaraq mühüm qərarların qəbul olunduğu Zirvə görüşlərinin keçirilməsi və digər amillər çoxtərəfli əlaqələrin gücləndirilməsi üçün etibarlı zəmin yaratmış, bu təsisat uğurlu inkişaf yolunu keçərək beynəlxalq səviyyədə böyük siyasət çəkiciyə və nüfuzlu malik Türk Dövlətləri Təşkilatına çevrilmişdir".

YAP Sədrinin müavininin sözlərinə görə, möhtəşəm hərbi və diplomatik qələbələr qazanaraq ərazi bütövlüyü və suverenliyini təmin edən Azərbaycanın regionda formalaşdırdığı reallıqlar türk dövlətləri üçün də yeni imkanlar yaratmışdır: "Postmüharibə dövründə atılan addımlar bölgədə etibarlı təhlükəsizlik və çoxtərəfli əməkdaşlıq baxımından olduqca önəmlidir. Xüsusilə, 3 il öncə bu gün - 2021-ci il iyunun 15-də "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında mütəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi"nin imzalanması təkcə iki qardaş ölkə arasında əlaqələrin strateji tərəfdaşlıqdan mütəfiqlik zirvəsinə yüksəlməsi ilə əlamətdar deyil, eyni zamanda, regionda və bütövlükdə Türk dünyasında sabitlik, rifah və inkişaf üçün əlverişli zəmin yaratmışdır. Hazırda Cənubi Qafqazın lider dövləti olan, Şərqi Qərbi və Şimal-Cənubi beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin kəsişməsinə, Avrasiyanın mühüm tranzit qovşağına çevrilən Azərbaycanın fəal təşəbbüsləri Türk dünyasında dövlətlərarası münasibətlərin yüksəlmə xəttilə üzrə inkişafına xidmət etməklə yanaşı, gələcəyə hesablan-

mış yeni perspektivlər də yaradır. Postmüharibə dövründə kommunikasiyaların bərpası ilə əlaqədar ölkəmizin nümayiş etdirdiyi geosiyasi iradə bu kontekstdə xüsusi qeyd edilməlidir. Şübhəsiz ki, qarşıda dövrə Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılması və Orta dəhlizin inkişaf etdirilməsi türk dövlətlərinin yeni çoxtərəfli əməkdaşlıq platformasında bir araya gəlməsinə, Türk dünyasında kommunikasiya və inteqrasiyanın güclənməsinə də şərtləndirəcək. Bütün bunlar isə nəticədə yeni dünya nizamı şəraitində Avrasiyada, o cümlədən Türk dünyasında geosiyasi fəallığın artmasına təkan verəcək, uzunmüddətli hədəflərə nail olmağa real zəmin yaradacaqdır. Təqdirəlayiq haldır ki, Türk Dövlətləri Təşkilatında birləşən dost ölkələr siyasi, mədəni, humanitar sferada, nəqliyyat, energetika, rəqəmsal transformasiya, kənd təsərrüfatı, turizm, ekologiya sahələrində işbirliyi ilə yanaşı, təhlükəsizlik və müdafiə məsələlərini də xüsusi diqqət mərkəzində saxlayırlar. Fəal siyasi dialoq şəraitində iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi isə başlıca strateji hədəflərdən biri kimi böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu məqamda Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv olan tərəfdaş dövlətlərin işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızın - Qarabağda və Şərqi Zəngəzurun bərpası prosesində fəal iştirakını və ölkələrimiz arasında "yaşıl enerji" konsepsiyası əsasında perspektivli əməkdaşlığın önəmini ayrıca diqqətə çatdırmaq istəyirəm. Bu, sarsılmaz dostluq və qardaşlıq nümunəsi olmaqla yanaşı, ortaq təşəbbüslərin və birgə fəaliyyətin məhz sağlamlıq və firavan gələcəyə istiqamətləndirilməsini təsdiqləyir. Yeri gəlmişkən qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanın 2030-cu ilə qədər sosial-iqtisadi inkişafı dair beş milli prioritetindən biri "Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi" kimi müəyyən edilmişdir. Bu prioritetə uyğun olaraq ətraf mühitin sağlam-

laşdırılması, yaşıllıqların bərpası və artırılması, su ehtiyatlarından və dayanıqlı enerji mənbələrindən səmərəli istifadənin təmin edilməsi istiqamətində sistemli fəaliyyət həyata keçirilir. Diqqətə çatdırmaq istəyirəm ki, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2024-cü ilin ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmreylik ili" elan olunması bu baxımdan mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bütün bu reallıqlar fonunda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı yekdil qərar beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən Azərbaycana böyük etimadın bariz nümunəsi və dövlətimizin müvafiq sahədə fəaliyyətinin yüksək qiymətləndirilməsidir".

"Hər birimizə məlumdur ki, müasir dövrdə beynəlxalq münasibətlər sistemində olduqca gərgin proseslər və ciddi geostrateji dəyişikliklər baş verir. Qlobal kataklizmlər fonunda yeni geosiyasi reallıqların və müxtəlif çağırışların meydana çıxdığı bir dövrdə dövlətçilik maraqlarının, o cümlədən tarixi ənənələrin və milli-mənəvi dəyərlərin qorunması hər zaman olduğundan daha aktual və vacibdir", - deyən YAP Sədrinin müavini əlavə edib ki, belə bir şəraitdə Türk dövlətlərinin milli maraqlara əsaslanan siyasət həyata keçirərək həmreylik nümayiş etdirməsi və nəticəyönümlü əməkdaşlığı gücləndirməsi əsas prioritetlərdəndir.

Tahir Budaqov qeyd edib ki, ortaq milli-mənəvi dəyərlər və köklü tarixi ənənələr üzərində təşəkkül tapmış qardaşlıq əlaqələri fonunda böyük mənəvi-siyasi əhəmiyyəti olan "türk birliyi" ideyası müxtəlif ölkələrdə məskunlaşmış, tarixi ənənələrlə müasirləşən vətəndəni yaratmış türk millətinin ortaq dəyəridir: "Bu gün Türk Dövlətləri Təşkilatının məhz bu ideya əsasında məqsədyönlü fəaliyyəti yeni dünya

nizamının yaranmaqda olduğu hazırkı şəraitdə ölkələrimiz arasında tərəfdaşlığın güclənməsinə, regional inteqrasiyanın sürətlənməsinə xidmət edir, dövlətlərimizin milli gücünün artmasını və müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində mövqelərinin möhkəmlənməsini şərtləndirir. Milli maraqlara və müasir çağırışlara əsaslanan birgə fəaliyyətimiz və ortaq təşəbbüslərimiz ölkələrimizə inkişaf, regiona isə firavanlıq və sabitlik vəd edir, Türk dünyası üçün parlaq perspektivlər yaradır".

Tahir Budaqov vurğulayıb ki, bugünkü konfrans Türk dünyasında hakim siyasi partiyalar arasında əlaqələrin genişləndirilməsi və əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi məsələlərinin müzakirəsi baxımından da olduqca önəmlidir: "Konfransın növbəti plenar sessiyası məhz partiya diplomatiyasına həsr olunacaq və bu məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılacaqdır. Amma qısaca qeyd etmək istəyirəm ki, sıralarımda 700 mindən artıq Azərbaycan vətəndaşını birləşdirən hakim Yeni Azərbaycan Partiyası Türk dünyasında partiyalararası əlaqələrin inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlayır və qardaş xalqların, dost ölkələrin siyasi partiyaları ilə işbirliyinin genişləndirilməsi üçün məqsədyönlü addımlar atır. Bir qədər öncə izlədiyimiz filmdə bu barədə məlumat verildi. Əlavə etmək istəyirəm ki, iki gün öncə Bakı şəhərində Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Qazaxıstanın "AMANAT" partiyası və Sahibkarlar və İş Adamları Hərəkatı - Özbəkistan Xarici Əlaqələr üzrə müavini, TBMM-nin üzvü Zafer Sırakaya, Fides-Macar Vətəndaş İttifaqı Partiyasının üzvü, Macarıstan-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Attila Tilki çıxış ediblər.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvü, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrımin moderatorluğu ilə "Ortaq dəyərlərlə müasirləşən vətəndəni: partiya diplomatiyası yeni dialoq platforması kimi" mövzusunda keçirilən II plenar sessiyada isə YAP Sədrinin müavini, Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov, Uluşal Birlik Partiyasının sədri, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Baş naziri Ünal Üstəl, AK Parti Sədrinin Xarici Əlaqələr üzrə müavini, TBMM-nin üzvü Zafer Sırakaya, Fides-Macar Vətəndaş İttifaqı Partiyasının üzvü, Macarıstan-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Attila Tilki çıxış ediblər.

Sonra YAP Təftiş Komissiyasının üzvü, Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidovun moderatorluğu ilə "Türk Dünyası - 2040": gələcəyə konseptual baxış" mövzusunda III plenar sessiya keçirilib. Sessiyada Türkiyə Respublikasının Prezidenti yanında Təhlükəsizlik və Xarici Siyasət Şurasının üzvü, Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmreylik Fondunun İdarə Heyətinin sədri Aygün Attar, Qırğız Respublikasının Azərbaycanca səfiri Kayrat Osmonaliyev, Türk Ticarət və Sənaye Palataları Birliyinin baş katibi Adem Kula, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun layihə rəhbəri Nuri Aksu çıxış ediblər. Beynəlxalq konfrans Yeni Azərbaycan Partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə yekunlaşıb. Beynəlxalq konfransın iştirakçıları Şuşanın tarixi məkanları, şəhərdə aparılan tikinti və bərpa-quruculuq işləri ilə tanış olublar. Xaqani KOSAYEV, "Respublika".